

Handlingsplanen för donation – prioriterade lokala åtgärder 2026

Åtgärder inom organområdet med rekommenderad start omgående eller under 2026. Presentationen fokuserar på de åtgärder där ansvaret helt eller delvis ligger på lokal nivå, det vill säga främst hos dig som verksamhetschef för intensivvården.

Från handlingsplan till handling – nu sätter vi igång

Handlingsplanen [Donation – en nationell angelägenhet](#) innehåller **25 åtgärder** för organdonation, med rekommenderad start 2026–2030.

Målet är en **ännu bättre donationsverksamhet** och att fler som behöver en livsviktig transplantation ska få det.

För att nå dit behöver vi **prioritera åtgärderna** på **nationell, regional och lokal nivå**.

Socialstyrelsen **följer upp** hur det går.

Vem ansvarar för att påbörja en åtgärd?

Var **ansvaret** ligger **varierar** mellan de olika åtgärderna.

En del åtgärder genomförs enbart på **nationell nivå**, oftast av **Socialstyrelsen**, eller av **sjukvårdsregionerna**.

Andra åtgärder ligger helt eller delvis på **lokal sjukhusnivå**. Då har du som **verksamhetschef** för intensivvården **huvudansvar** för det lokala genomförandet.

Sjukhusnivå – du som verksamhetschef är ansvarig

1

Rekommenderad start omedelbart eller så snart som möjligt

Åtgärd	Mål	Har åtgärden även en nationell eller regional del?	Hitta i handlingsplanen
Öka aktiv identifiering av möjliga organdonatorer inom intensivvården.	Varje möjlig donator på IVA identifieras.	Nej	Sidan 48
Ge bästa möjliga organbevarande behandling och se till att det finns tillräckligt med resurser för det.	Maximalt antal omhändertagna organ från varje donator.	Ja – sjukvårdsregionerna ansvarar för att öka kunskapen om betydelsen av bästa möjliga organbevarande behandling.	Sidan 48

Sjukhusnivå – du som verksamhetschef är ansvarig

2 Rekommenderad start under 2026

Åtgärd	Mål	Har åtgärden även en nationell eller regional del?	Hitta i handlingsplanen
Genomför lokal teoretisk och praktisk träning inom donationsprocessen.	Upprätthållen och vidareutvecklad kompetens hos personal, teoretisk och klinisk färdighet.	Ja – kompletterande utbildningsmaterial tas fram nationellt.	Sidan 54
Skapa lokal struktur och forum för konstruktiv etisk reflektion med hjälp av ett nationellt utbildningsmaterial.	Verksamheten har kompetens att identifiera och hantera kliniska överväganden av etisk karaktär.	Ja – ett nytt utbildningsmaterial tas fram nationellt med start i slutet av 2026.	Sidan 55
Gör en årlig uppföljning mellan verksamhetschefer och sjukhusledning av donationsprocessen och resultaten inom donation och transplantation.	Resultat analyseras och utvärderas. Relevanta åtgärder sätts in för att förbättra resultaten.	Ja – sjukvårdsregionen ska inhämta och sammanställa data regionalt.	Sidan 61

Sjukhusnivå – du som verksamhetschef är ansvarig

5 Redan påbörjad i vissa regioner, återstår i andra

Åtgärd	Mål	Har åtgärden även en nationell eller regional del?	Hitta i handlingsplanen
Ge resurser för personal att utföra journalgranskning mellan intensivvårdsenheterna i regionen.	Kvalitetsgranskning och uppföljning av donationsarbetet genomförs.	Ja – sjukvårdsregionerna ansvarar för att initiera journalgranskning mellan intensivvårdsenheter i regionen. I vissa regioner har man redan börjat. Nationellt tas en likriktad granskningsmall fram, för att underlätta kvalitetsgranskning och uppföljning av donationsarbetet.	Sidan 60

Exempel på åtgärder på sjukvårdsregional nivå

Din sjukvårdsregion har också huvudansvar för en del åtgärder, till exempel:

- Permanenta och **bemanna den nationella donationslinjen**, som är en jourtelefon, med läkare som har bred erfarenhet och gedigen kunskap om organdonation.
- **Etablera regionala donationscentrum**, RDC, i de regioner som saknar det.

Exempel på åtgärder på nationell nivå som berör er lokalt

Den nationella nivån, Socialstyrelsen med flera, ansvarar för ett antal åtgärder som ska börjas omgående eller 2026, till exempel:

- Ta fram **utbildningsmaterial** för vårdpersonal.
- Utforma ett **nationellt program** för att möjliggöra **donation för patienter utanför intensivvården**, med svår nyttillkommen hjärnskada eller andra relevanta diagnoser, efter brytpunktsbeslut, gäller **ICOD**.
- **Samordna** implementeringen **av nya metoder och tekniker** för organdonation och transplantation.
- **Förbättra** och vidareutveckla **kvalitetsindikatorer för DBD och DCD** inom intensivvården.

Utblick inför 2027

Exempel på åtgärder på lokal **sjukhusnivå** med rekommenderad start 2027:

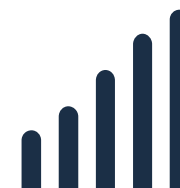
- Utveckla och öka identifieringen av möjliga organdonatorer **utanför intensivvården**, ICOD.
- Etablera **donationsombud** på relevanta enheter utanför intensivvården, avser ICOD.
- Anpassa de **lokala arbetsbeskrivningarna** för DAL, DAS och Donationsombud till de uppdragsbeskrivningar som med start 2027 kommer att tas fram nationellt.

Socialstyrelsen följer upp

Socialstyrelsen kommer att följa upp hur det går för er att starta och genomföra åtgärderna, och vilka utmaningar som uppstår under arbetet.

Det gör vi bland annat genom

- den årliga lägesrapporten från Nationellt donationscentrum vid Socialstyrelsen
- ett nytt årligt nationellt möte för att
 - följa upp resultaten inom donation och transplantation
 - utvärdera genomfört arbete med åtgärderna
 - enas om en gemensam riktning framåt för arbetet med handlingsplanens åtgärder.

Frågor eller synpunkter?

Hör gärna av dig med frågor och synpunkter eller om du behöver råd om genomförandet!

donation@socialstyrelsen.se

Här hittar du hela handlingsplanen, med närmare beskrivningar av åtgärderna och varför de behövs:

[Donation – en nationell angelägenhet](#)

Lycka till med ert livsviktiga uppdrag!

Vi utvecklar donationsverksamheten tillsammans.